SİVİL TOPLUMDAN "DEMOKRASİ" ÇAĞRISI

Tarafından **yenigün Gazete** - 24 Aralık 2016



Diyarbakır'da DİTAM öncülüğünde 52 sivil toplum örgütünün katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda 'Türkiye çok ağır bir savaş ortamından geçtiği" vurgusu yapıldı.Toplantıda, çatışmanın bir an önce son bulması ve tarafların barışçıl, demokratik bir şekilde bir araya gelinmesi için 9 maddelik bir deklarasyon yayınlandı. Toplantıda konuşan Gazeteci-yazar Ali Bayramoğlu, İnanılmaz kanlı bir dönemden geçildiğini ve siyasal alanın daraltıldığını belirterek, "Bu dönemin kolay geri çevrilecek, durdurulacak bir dönem olduğuna inanmıyorum. Bu dönem devam edecektir" dedi

M. Uğur ÇAKIL

DİYARBAKIR – Dicle Toplumsal Araştırma Merkezi (DİTAM) tarafından yürütülen "Eşitlikçi ve Çoğulcu Demokrasi Ağı" projesi çerçevesinde 52 sivil toplum ve meslek örgütü, açıkladıkları ortak deklarasyon ile savaşın son bulması için taraflara barışçıl ve demokratik çözüm çağrısında bulundu. Dicle Toplumsal Araştırma Merkezi'nin gerçekleştirdiği toplantıya Gazeteci-yazar Ali Bayramoğlu ve Diyarbakır'lı yazar Şeyhmus Diken de katıldı.

Dicle Toplumsal Araştırmalar Merkezi (DİTAM) tarafından yürütülen "Eşitlikçi ve Çoğulcu Demokrasi Ağı" projesi çerçevesinde 52 sivil toplum ve meslek örgütleri ile kanaat önderleri Diyarbakır Plaza Otel'de bir araya geldi. Proje çerçevesinde oluşturulan "Toplumsal Barış Ağı" hazırladığı deklarasyonu ortak basın toplantısıyla açıkladı. Toplantıda konuşan gazeteci-yazar Ali Bayramoğlu, Ortadoğu'da bir paradigma değişimi sorusunun akıllara geldiğinin altını çizerek, Ortadoğu'daki Kürt ilerleyişinin Türkiye'yi tedirgin ettiğini söyledi.

'Türkiye çok ağır bir savaş ortamından geçiyor'

Sivil Toplum Örgütleri adına kısa bir açıklama yapan DİTAM Başkan Yardımcısı ve "Eşitlikçi ve Çoğulcu Demokrasi Ağı" sözcüsü Mehmet Vural, son bir buçuk yıldır Türkiye ve bölge çok ağır bir savaş döneminden geçtiğini belirterek, bu savaşın bir an önce son bulması ve tarafların barışçıl, demokratik bir şekilde bir araya gelmeleri çağrısında bulundu.

Konuşmasının ardından hazırlanan ortak deklarasyonu okuyan Vural, öneri ve taleplerini şöyle sıraladı:

* Farklılıkların zenginlik olarak algılandığı,
* Temel hak ve özgürlüklerin yasal güvence altına alındığı,
* Şeffaf ve katılımcı bir yönetim anlayışının benimsendiği,
* Eşitlikçi ve çoğulcu demokrasi kültürünün egemen olduğu,
* Din, dil, ırk, etnik köken ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılıkların sona erdirildiği,
* Sorumlusu kim olursa olsun, tahrip edilen barışın yeniden tesis edildiği bir Türkiye için;

1- Yasama, yürütme ve yargının bağımsızlığı ile birlikte, erkler arası Denge ve Denetleme mekanizmasının sağlandığı, eşitlikçi ve çoğulcu bir Anayasa hazırlanmalı,

2- Kürt halkıyla birlikte hak talep kârlığında bulunan diğer etnik kimliklerin kolektif hakları Anayasal güvence altına alınmalı,

3- Katılımcı ve şeffaf bir ademi merkeziyetçi yönetişim modeli geliştirilmeli,

4- Din, dil, ırk ve etnik köken ayrımcılığı bir daha eski tekçi kimliklere dönülmemek üzere sona erdirilmeli,
5- Kutuplaşma ve ayrımcılıkla mücadelede için yasal düzenlemeler yapılmalı,
6- Halklara, mağdur ve mazlum kimliklere yönelik nefret suçunun insanlığa karşı işlenmiş suçlar nevinden olduğu gerçekliğinden hareketle reddedilmeli,
7- İşkence başta olmak üzere; cezasızlık ve kötü muamele ile etkin mücadele edilmeli,
8- Karar verme süreçlerine halk ve sivil toplum örgütlerinin etkin katılımı sağlanmalı,
9- Yönetim şeffaf olmalı ve halka hesap verebilir olmalıdır.

'İnsan hakları ve özgürlükler garanti altına alınmalı'

Bu ilkeler çerçevesinde "Toplumsal Barış Ağı" üyelerinin insan hak ve özgürlüklerin garanti altına alınarak, barışın yeniden tesisini, azınlık ve kültürel hakların yasal güvence altına alınmasını talep ettiklerini dile getiren Vural, eşitlikçi ve çoğulcu demokrasi kültürünün hakim olması ile birlikte; temel hak ve özgürlüklerin garanti altına alındığı, Kürt halkıyla birlikte diğer tüm halkların kolektif haklarının güvenceye kavuşturulduğu, barışın yeniden tesis edildiği bir Türkiye'de yaşanabileceğinin altını çizdi. Deklarasyonun ardından kısa bir süre önce hükümet yanlısı Yeni Şafak gazetesi ile yollarını ayıran yazar Ali Bayramoğlu "Bir barış süreci deneyimi" başlığıyla konuşma yaptı.

"Çözümü sağlayacak aktörler arttı"

Bayramoğlu, zor bir dönemden geçildiğini ve bu zor dönemin en zor kesitinin bölgede yaşandığına dikkat çekerek, "Çok zor günler ve çok zor bir dönemden geçiyoruz. Bu zor dönemin en zor kesiti de bu bölgede yaşanıyor. Çözüm süreci veya Kürt meselesi memleketimizin en önemli meselesidir. Bu sorun maalesef yıllardır çözemediğimiz bir sorun. Çözmek için pek çok hamlenin yapıldığı pek çok umudun berheva edildiği çok can yakan bir sorundur. Çözümü sağlayacak aktörlerin arttığı bir sorun. Bende bu ülkenin bir gazetecisi olarak Kürt sorununun daima içerisinde oldum. Sadece sorununun etrafında fikir beyan etmek, gözlem yapmak, kamuoyunu etkilemek ve siyasetçilere bir şeyler söylemekle yetinmedim. Aynı zamanda pek çok arkadaşım gibi bu sorununun çözümü için atılan adımlarda yer aldım" dedi.
2005 yılında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bir grup aydının olduğu tekrar çatışmaların 1999 yılından sonra başlaması üzerine 'silahlar sussun' tarzı bir bildiriye dayanarak bizleri de davet ettiği ve ilk çıkışı yaptığı devletin Kürt meselesinde özür dileyebileceği ve Kürt sorununu çözebileceği temaslara katıldığını belirterek, şunları söyledi:
"Bu meselenin içine aktif olarak katılışım böyle başladı. Hemen ertesi gün Osman Baydemir'in Belediye Başkanı olduğu dönemde bir toplu konut açılışında Recep Tayyip Erdoğan ile birlikte gelen heyette vardım. O dönemde Recep Tayyip Erdoğan'ın iki yüz kişi önündeki kuvvetli konuşmasını da hatırlıyorum. Hemen arkasından Oslo sürecinin bitişi ile beraber yeni bir hamle devlet tarafından ihlal edildi ve polis Akademisinde bir Kürt çalıştayı gazeteciler ve entelektüellerle yapıldı. Temmuz 2009 yılında Beşir Atalay başkanlığında ve Devlet Bahçeli'nin " 12 hain" olarak adlandırdığı bir çalıştaydı. Toplantı bir anlamda devletin niyetini basına anlatma amacıyla yapılan bir toplantıydı. Daha sonra çözüm sürecinin olduğu dönemlerde akiller heyetinde bulundum. Biraz dışardan biraz içerden bu süreci takip ettim"

"İnanılmaz kanlı bir dönemdeyiz"

Daha sonra benzer sorunlarla ilgili deneyimlerini paylaşan Bayramoğlu, "Bu sorun öyle bir kuşatıcı sorun haline geldi ki, pek çok heyetle temaslarda bulundum. Bunlardan biride Kerim Yıldız'ın Londra merkezli " Demokratik Gelişme Enstitüsü"dür. Onun oluşturduğu gruplarla Kolombiya, İrlanda, İskoçya, Filipinler ve Güney Afrika gibi pek çok ülkeye gittik. Bunların içindeki sorunları Türkiye heyeti olarak gözlemeye çalıştık. Bu geçirdiğimiz dönem çabalar dönemiydi. Bugüne nasıl geldik. Çözüm süreci neden başarısız oldu neden bu noktaya geldik soruları çok elzem sorulardır. İçinde bulunduğumuz durumu hepiniz biliyorsunuz. 13 Aralık günü Recep Tayyip Erdoğan'ın muhtarlar toplantısında bazı rakamlar verdi. 9 bin 500 PKK'linin öldürüldüğünü 10 bin 500'nün tutuklandığını söyledi. Ayrıca 40 bin gözaltından bahsetti. Buna yönelik verilmiş olan bedelleri de 1200 güvenlik mensubu olarak açıkladı. Bu rakamlar bile nasıl bir çatışma evresinde olduğumuzu gösteriyor. Eğer 20 bin örgüt üyesi etkisiz hale getirilmişse bu 30 yıllık çatışmalı süreçte öldürülen PKK'li sayısının 3'te 1'idir. Resmi rakamlar bunu söylüyor. "Devletin öldürme kapasitesi" açısından İlker Başbuğ'un söyledikleri rakamları dikkate alırsak 1984 ile 2010 arasında "biz 30 bin PKK'li öldürdük" açıklamasını dikkate alırsak demek ki 26 yılda öldürdüklerinin 3'te 1'ini son bir yılda devlet öldürmüş demektir. Bu inanılmaz kanlı bir dönemde olduğumuzu gösteriyor. Aynı zamanda bunun gerçekleşmesi

için yürünen yolun hukuk dışı olduğunu da gösterir. Burada sadece baktığım zaman gördüğüm tabloyu söylüyorum" ifadelerini kullandı.

"İnsan hakları ihlalleri sıradanlaştı"

Yaşanan süreci Türkiye'nin Kürt savaşı olarak tanımladığını belirten Bayramoğlu, "Bugün gelinen noktada insan hakları ihlallerinin çok sıradanlaştığını görüyoruz. Bu tablo da toplumun bir kesimi tarafından benimsenen bir tablo olarak karşımıza çıkıyor. Açık söylemek gerekirse Türkiye'nin Kürt savaşı olarak tanımladığı savaşın en sert evresinde olduğumuza şüphe yok. Bu bir savaş politikasıdır. Buna silahlı yapıların ve örgütün sistemi zorlama ve özerklik ilanlarını da katıyorum. Türkiye'de otoriter tedbirler olarak savaş politikasının diğer ayağına bakarsak, darbe dönemlerinde bile görmediğimiz siyasal alan daralmasına şahit oluyoruz. Kürt hareketine değen Kürt hareketiyle ilgili her şeyin kriminal ize edildiği bir dönemdeyiz. 11 milletvekili içerde ilgili tüm medya kuruluşları kapatılmış durumda. Dolayısıyla Kürt siyasi alanının imha edildiği ve bu imhanın terörle mücadele olarak lanse edildiği bir dönemeçteyiz. Ben bu dönemin kolay geri çevrilecek durdurulacak bir dönem olduğuna inanmıyorum. Bu dönem devam edecektir" dedi.

"Bölgede paradigma değişimi mi yaşanıyor?"

Ortadoğu'daki Kürt ilerleyişinin Türkiye'de büyük bir endişe yarattığının altını çizen Bayramoğlu, "Bu savaş ayağının başka bir noktası ise Kuzey Suriye'deki Türk devletinin politikalarıdır. Türkiye Suriye'ye Kürt havzaları arasında bağlantıları koparmak için müdahale etti. Bana göre yapılan Fırat Kalkanı operasyonunu İŞİD'e karşı yapılan bir operasyon olması kadar o bölgedeki Kürt ilerleyişine karşı alınan bir askeri önlemdir. Bunu yapmazsak Sevr ile karşı karşıya kalırız gibi açıklamalar Bahçeli ve Erdoğan tarafından yapılıyor. Ortadoğu'daki Kürt ilerleyişinin Türkiye üzerinde büyük bir endişe yarattığını görüyoruz. Alan egemenliği ve siyasal alan daralması dolayısıyla Kürt ilerleyişinin durdurulmak istenmesi üçgeninde sormamız gereken soru şudur. Bu yaşananlar sıradan süreçlerin iniş-çıkışlarına mı tekabül ediyor yoksa bölgede büyük bir paradigma değişimi ile karşı karşıyayız. Barış zordur savaşlar ise çok kolaydır. Güney Afrika'ya baktığımız zaman uzun bir ayrılık dönemi yaşandı. Kolombiya'da yaklaşık 60 yıldır süren derin bir çatışma var. 250-300 bin civarında insan hayatını kaybetti. Filipinler, Myanmar'da da bu tarz olaylar var. Çatışmaların olduğu her yerde barış arayışı da vardır. 2008–2011 yılları arasında MİT Müsteşarı Hakan Fidan ile Öcalan arasında 50'ye yakın görüşme oldu. Son 10–15 yıldır çözüme yanaşan bir pozisyonun olduğu görülüyordu. Çözüm sürecinde bireysel kimlik inşası çok fazla söz konusu olmadı. Kürt sorununun çözülmesi için bir muhatabın esas alınması ve bir çözüm masasının kurulması gereklidir" ifadelerini kullandı.

Açıklama ve konuşmaların ardından toplantı basına kapalı devam etti.